

Sonic Clay 2026

A story about a sealed claypot, a local legend of a place where white squirrels once lived in abundance, songs sung around a fire each night, the same fire pit becoming the site of a makeshift kiln assembled with found materials – our hands kept busy kneading, moulding clay, as our ears internalised the day and night sounds of the land.

Sonic Clay offered the opportunity for myriad interpretations to open up. As Virginia Hilyard, one of the participants put it – Bringing together clay and sound set up a contradiction for the artists to grapple with: the permanence of fired clay (significant is the nearby pre-historic pottery at Ban Chiang) and the ephemeral nature of sound. How can these elements shape each other? There exists the potential for shape, form, audio tones to be traced from the landscape and from each other: clay dug from the river's edge and shaped into whistling pipes, a clay vessel holding water, the cracking of broken fragments, transformation by heat and fire.

Hosted by Womanifesto – International Art Exchange at Baan Womanifesto, a family farm in the district of Kumpawapi, northeast of Thailand, sixteen artists, based locally, and travelling from Bangkok, India, Switzerland and Australia were invited to work with sound and clay - to listen and connect to the land.

Over a period of 3 weeks the artists carried out local and regional site visits, soil collection and documentation, field recordings and audio mapping, sharing and interpreting folklore, inventive workshops with children from the local Baan Phue village school, and connecting with artisan communities. Works generated over this time included making clay vessels, figures, whistles, playing music including Morlam, DJ Live set and recording, mixing a collective soundscape, video recording, animation and documentation, papermaking, and an overall mapping of places visited and experienced. The sharing came in the form of transfer of knowledge and skills at the workshops and between the artists – how to make clay whistles, to imagine clay creatures and animate them, and how to experience sound itself inherent in the environment.

We find it important to tell the beginnings of our connections forming over time – or one possible beginning, from which the story can continue to unfold and intertwine with people and places. Much of it emerged organically, and that is exactly how it should be. This long-term, recurring collaboration allows for a fluid togetherness in which ideas and practices are carried from one year into the next. The group changes, grows, students join, the dogs have puppies, and men, too, have naturally become part of it all. Over time, it becomes more and more familiar – like a small community, sticking together. Like sticky rice.

It is a fragment of lived utopia among unequal people, where we speak a language only partially and can communicate only through tools and translation. The different mother tongues of our multinational group means communicating with each other comes from the earth itself giving the sound to connect us. What also binds us is the desire to spend time together, with the shared aim of exploring Sonic Clay, and being artists.

The residency two years earlier: Virginia, Varsha, Iva, Jamilah, Phaptawan, Nitaya, Lena and Lawan came to the farm in connection with the large exhibition, Womanifesto: Flowing Connections at the BACC. We wanted to see the new house – Baan Womanifesto where Nitaya lives with her family. We quickly felt at home there with everything: the buffaloes hiding from us, the two dogs who were always around, and we began to imagine a shared future. There was the wish to meet again in two years.

At the same time, we started thinking about how collaboration could also happen across distance. Out of this emerged ‘Sonic Trilogy’. For this project, we invited the group Lasuemo to make sound recordings from different directions and at different times of

day, which were then woven together into a shared soundscape. After the Feminist Writing Workshop there in 2025 Virginia and Nitaya visited Mahasarakham Mid-field Art Space, an art project amidst rice fields in the village, Baan Khee. There was an exhibition there. Virginia was especially impressed by the work of Ply (Ratchasan Wongphrom) and Palm (Panyarat Kiatpho), two students of Kai (Adisak Phupa), the mind behind Mid-field Art Space. They had installed sound inside a clay pot as a resonating body – an approach that strongly influenced the conception of Sonic Clay.

When we gathered again at the farm at the very beginning of Sonic Clay – it was one of the last Sundays of the month – *durbahn joined us via Zoom from Lübeck and became excited as we told her about the project. She told us the story of the 2000-year-old clay pot. It is a story about holding on to the ungraspable, ephemeral, such as life itself. In German this is especially beautiful because the word ‘Ton’ means both sound and clay, and this opening up of a story told to us by this ancient vessel is a story that we have carried into the project. Sharing a reading of the story one night with the group gathered around the bonfire, we invited each one to give us a 3-minute sound bite reflecting on and capturing moments experienced at Sonic Clay. The sounds are now stitched together as a collaborative soundscape titled, ‘Collective Resonance’. With a bit of distance, we have to admit it’s not clear whether *durbahn invented the story ad hoc. Because, it is important to know that she is the archivist of 10,000 video documents and co-responsible for Bildwechsel based in Hamburg, which documents media history from a feminist perspective. Connecting Clay and sound provides welcome material for explaining and preserving the dilemma of transience and its narration. For us, she has, so to speak, invoked an image – as one would say in German. And isn’t it a coincidence the name ‘Kumphawapi’, the district where we are meeting, translates

as ‘a place for clay pots’ – perhaps thus called in keeping with it being a significant place known for producing utilitarian clay vessels in the bygone past?

One of Womanifesto’s wishes is not to work toward a fixed product or exhibition piece. But then, what remains when the time is over? What connects us if it is not the actions we perform together? How do we continue telling the story of this shared time? How to inspire others?

That is why this Kap exists. It is an attempt to speak about in-between tones, to carry lived experiences forward, and to understand what we experience as our work, our practice. In this context, bookkeeping – a task diligently undertaken by Nitaya – is just as important as preparing old, valuable clay in the shade so that it can be passed on to children for future projects. They arrive on Planet Womanifesto like a storm, only briefly, yet what they take with them will embody itself in the future. Much belongs to the present, while some things may only become visible distilled over time.

Kap # 43 offers a reflection of the days spent at Baan / Planet Womanifesto, and its environs, even as we are still distilling our lived experiences. Along with Sonic Clay, many unforeseen outcomes continue to emerge.

Lena Eriksson and Varsha Nair

Walk through the exhibition

A Story by *durbahn

An archaeological team has achieved a spectacular success with the discovery of a 1,400-year-old tomb belonging to the Zapotec civilization in Mexico. It is the most significant archaeological discovery of the decade.

My story could have begun in a similar way, but I don't know – and I say this with all humility and caution – whether it is a story that was invented from the outset or whether it was actually based on facts, as we would call it today. I tend to assume the latter.

The fact is that during an excavation, a huge shaft was found containing an enormous quantity of clay vessels. In the broadest sense, they were vase-shaped, and most of them – almost all – were smashed, decayed, or otherwise disintegrating. Except for one. This one clay vase, as I call it for simplicity's sake, was completely intact and sealed at the top with something wax-like that was, in fact, wax.

From inscriptions found on clay shards, scientists were able to decipher – or at least surmise – that this could be a kind of clay archive, a sound archive in which attempts had been made to preserve sounds: probably the voices of rulers or high-ranking individuals, personalities, perhaps also music or stories from the people, wind in the trees, or the sound of rain.

All this was probably done in the hope that it would work, as there was no way of really checking whether it did or not. It was also likely that the moment the vase was opened again, the sounds would be gone. It was very ephemeral, in the best sense of the word, and only worked once.

Having surmised and deciphered all this, the scientists assumed that this last vase, this last clay pot, also contained a sound – a very old sound.

Speculation as to what this might be ranged from donkey noises to music, or even the sound of rain and wind in the trees. In any case, there was a suspicion that one could listen into a very old time. With enormous caution, this clay pot was brought into a studio-like complex. The studio was equipped with highly sensitive microphones on all sides. The lid of this clay vase was removed just as carefully.

There had been a long discussion beforehand about how to do this: with a jerk, or by making a small hole, or in some other way. The people who knew about clay thought it would be best to open the entire vessel at once, because this would most accurately reproduce what was hidden in this clay pot. At this point, almost everyone involved assumed that there was a very old sound in this vase.

When the time came, the sound was – pfaff – relatively unspectacular. Even when amplified, it was very clearly audible. However, there was then a debate as to whether it was perhaps nothing more than the air seeping into the vacuum that had formed in the meantime, and whether the sound that could be heard was, so to speak, a resonance through the hollow body. It sounded like a groan.

A deep groan.

Participating in Sonic Clay are Adisak Phupa (Kai), Anchalee Anantawat (Lee), Arunrat Kaenbuppha (Pang), Chanon Chanphanao (Piak), Iva Lakic, Jamilah Preenun Nana (Toom), Khunnithi Roongreang (Aek), Lena Eriksson, Nitaya Ueareeworakul (Tuk), Panyarat Kiatpho (Ply), Pim Sudhikam (Pim), Ratchasan Wongphrom (Palm), Suphachai Suriyut (Ton), Surasit Mankhong (Sompak), Varsha Nair, Virginia Hilyard

Womanifesto organising team: Nitaya Ueareeworakul, Varsha Nair, Jamilah Preenun Nana.

Look at the Video «When the Land Speaks»
by Jamilah Preenun Nana

Credits

Editors: Lena Eriksson and Varsha Nair

Map: Varsha Nair and Surasit Mankhong, with participating artists

Kiln drawing: Surasit Mankhong

Line drawings with watercolor: Lena Eriksson

Photographs of shadows and ground: Varsha Nair

Translation: Jamilah Preenun Nana

Graphic support: Ananya Patel

Published by www.existenzundprodukt.ch

Sonic Clay 2026

เรื่องราวของหม้อดินเผาที่ถูกปิดผนึก ดำเนินพื้นถิ่นของดินแดนแห่งหนึ่ง ซึ่งครั้ง
หนึ่งเคยมีกระรอกขาวอาศัยอยู่อย่างซุกซม บทเพลงที่ขับขานรอบกองไฟในทุก
ค่ำคืน และกองไฟกองเดิมที่แปรเปลี่ยนเป็นเตาเผาดินชั่วคราวที่ประกอบขึ้นจาก
วัสดุที่เก็บหาได้ในพื้นที่ — มือของเรายังคงง่วนอยู่กับการนวดและปั้นดิน ขณะที่
หูของเราค่อย ๆ ซึมซับเสียงของผืนแผ่นดินทั้งในยามกลางวันและกลางคืน

Sonic Clay เปิดพื้นที่ให้ความหมายและการตีความอันหลากหลายค่อย ๆ เผยออกมา ดังที่ เวอร์จิเนีย ฮิลเลียด หนึ่งในผู้เข้าร่วมโครงการกล่าวไว้ว่า การนำ “ดินเหนียว” และ “เสียง” มาอยู่ร่วมกัน ก่อให้เกิดภาวะย้อนแย้งที่ศิลปินต้องขบคิด นั่นคือ ความคงทนถาวรของดินที่ผ่านการเผาไฟ (ซึ่งมีนัยสำคัญคือแหล่งเครื่องปั้นดินเผายุคก่อนประวัติศาสตร์บ้านเชียงซึ่งอยู่ไม่ไกล) กับธรรมชาติอันไม่จีรังของเสียง องค์ประกอบทั้งสองจะสร้างเสริมกันและกันได้อย่างไร? ศักยภาพของรูปร่าง รูปทรง และโทนเสียง ที่สามารถตามรอยที่มาจากภูมิทัศน์รอบ ๆ และจากความสัมพันธ์ระหว่างกันเอง ไม่ว่าจะเป็นการขุดดินเหนียวจากริมฝั่งแม่น้ำ แล้วปั้นเป็นนกหวีดดิน ภาชนะดินเผาที่บรรจุน้ำ เสียงแตกกร้าวของเศษภาชนะที่แตกหัก หรือการแปรเปลี่ยนผ่านความร้อนและเปลวไฟ

กลุ่มศิลปินหญิงนานาชาติ – วูแมนนิเฟสโต เป็นเจ้าภาพจัดโครงการศิลปะ ณ บ้านวูแมนนิเฟสโต ซึ่งเป็นฟาร์มของครอบครัว ที่บ้านผือ อำเภอกุมภวาปี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย โดยศิลปินจำนวน ๑๖ คน ทั้งจากในท้องถิ่น จากกรุงเทพมหานคร อินเดีย สวิตเซอร์แลนด์ และออสเตรเลีย ได้รับเชิญมาทำงานกับ “เสียง” และ “ดินเหนียว” เพื่อมารับฟังและเชื่อมโยงกับผืนดิน ตลอดระยะเวลาสามสัปดาห์ ศิลปินได้ลงสำรวจพื้นที่บริเวณรอบ ๆ ในท้องถิ่น เก็บตัวอย่างดินและบันทึกข้อมูล บันทึกเสียงภาคสนามและสร้างแผนที่เสียง ร่วมแบ่งปันและตีความเรื่องเล่าพื้นบ้าน จัดเวิร์กช็อปเชิงสร้างสรรค์กับเด็ก ๆ จากโรงเรียนบ้านผือ รวมทั้งทำความรู้จักและสร้างสัมพันธ์กับชุมชนข้างฟาร์มในท้องถิ่น ผลงานที่เกิดขึ้นตลอดช่วงเวลานี้ ได้แก่ การสร้างภาชนะดินเผา ประติมากรรมรูปทรงต่าง ๆ นกหวีดดิน รวมถึงการบรรเลงดนตรี หมอลำ การแสดงและบันทึกเสียงการเปิดแผ่น การผสมและร้อยเรียงภูมิทัศน์ทางเสียงร่วมกัน การบันทึกวิดีโอ แอนิเมชัน การจัดทำเอกสาร การทำกระดาษ และการสร้างแผนที่ของสถานที่ต่าง ๆ ที่ได้เดินทางไปและมีประสบการณ์จากพื้นที่ตรงนั้น การแลกเปลี่ยนเกิดขึ้นผ่านทั้งทางเวิร์กช็อปและระหว่างศิลปินด้วยกันเอง เป็นการถ่ายทอดความรู้และทักษะไม่ว่าจะเป็นการทำนกหวีดดิน การสร้างจินตนาการและภาพเคลื่อนไหวให้รูปปั้นดินมีชีวิต หรือการเปิดประสบการณ์การรับฟังเสียงที่อยู่รอบตัว

เราเห็นว่าการบอกเล่าถึงจุดเริ่มต้นสายสัมพันธ์ของพวกเราที่ค่อย ๆ ก่อร่างขึ้นตามกาลเวลาเป็นสิ่งสำคัญ — หรืออย่างน้อย นี่ก็จุดเริ่มต้นจุดหนึ่งที่มีความเป็น

ไปได้ที่เรื่องราวต่าง ๆ ยังคงสามารถเผยออก สานต่อและเชื่อมโยงกับผู้คนและสถานที่ต่าง ๆ หลายสิ่งค่อย ๆ ก่อร่างขึ้นเองอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งก็ควรที่จะเป็นเช่นนั้น ความร่วมมือระยะยาวที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นนี้ เปิดโอกาสให้เกิดความผูกพัน และการรวมตัวกันที่ลื่นไหล ความคิดและการลงมือปฏิบัติต่าง ๆ ได้รับการส่งต่อจากปีหนึ่งไปสู่อีกปีหนึ่ง กลุ่มพวกเรามีการเปลี่ยนแปลง เดวิด มีทั้งนักศึกษามาเข้าร่วม พวกสุนัขก๊อกลูก และผู้ชายเองก็ได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งของทั้งหมดนี้อย่างเป็นธรรมชาติ เมื่อเวลาผ่านไป สิ่งนี้ค่อย ๆ กลายเป็นความคุ้นเคย รวบรวมเป็นชุมชนเล็ก ๆ ที่ยังคงเกาะเกี่ยวเหนียวแน่น เหมือนดั่งข้าวเหนียว

ทั้งหมดนี้คือสี่วาทะหนึ่งของโลกในอุดมคติที่ดำรงอยู่จริง ท่ามกลางผู้คนที่แตกต่างกัน เราพูดภาษาของกันและกันได้เพียงบางส่วนและต้องอาศัยทั้งเครื่องมือและการแปลเพื่อสื่อสารกัน ด้วยความหลากหลายของภาษาแม่ภายในกลุ่มคนนานาชาติ เท่ากับว่าการสื่อสารของพวกเราอาจเป็นการสื่อสารจากผืนดินโดยตรง ซึ่งเป็นผู้มอบ “เสียง” ที่เชื่อมโยงพวกเราทุกคนเข้าด้วยกัน อีกสิ่งหนึ่งที่เชื่อมเราไว้ด้วยกันก็คือความปรารถนาที่จะใช้เวลาด้วยกัน กับเป้าหมายในการค้นหาความหมายของ Sonic Clay และของการดำรงอยู่ในฐานะศิลปินร่วมกัน

ระหว่างการพำนักศิลปินเมื่อสองปีก่อน เวอร์จิเนีย, วาร์ซา, อีวา, จามีลáh, ภาพตะวัน, นิตยา, เลน่า, และลาวัลย์ได้เดินทางมายังฟาร์มแห่งนี้ สืบเนื่องจากการจัดนิทรรศการใหญ่ วูแมนิเฟสโต: ความส่องโหลที่ต่อเนื่อง ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร พวกเราตั้งใจมาเยี่ยมบ้านหลังใหม่ — บ้านวูแมนิเฟสโต ซึ่งเป็นที่ ๆ นิตยา อาศัยอยู่กับครอบครัว ไม่นานนักพวกเรา ก็รู้สึกคุ้นกับสถานที่แห่งนี้ราวกับเป็นบ้านของเราเอง ไม่ว่าจะเป็นผู้ผจญภัยที่คอย ช้อนตัวจากพวกเรา หรือสุนัขสองตัวที่มักจะวนเวียนอยู่ ใกล้ ๆ และพวกเรา ก็เริ่มจินตนาการถึงอนาคตร่วมกันพร้อมกับความปรารถนาที่จะได้กลับมาพบกันอีกครั้ง ในสองปีข้างหน้า ในเวลาเดียวกัน เราก็เริ่มคิดถึงความเป็นไปได้ที่จะสานต่อความร่วมมือให้ดำเนินต่อไปแม้ว่าจะอยู่ห่างไกลกัน จากแนวคิดนั้นจึงเกิดเป็นโครงการ Sonic Trilogy ขึ้นมา สำหรับโครงการนี้ เราได้เชิญกลุ่ม Lasuemo ให้ร่วมกัน บันทึกเสียงที่หลากหลาย จากช่วงเวลาที่แตกต่างกันของแต่ละวัน ก่อนจะนำเสียงทั้งหมดมาร้อยเรียงเป็นภูมิทัศน์ทางเสียงร่วมกัน

ภายหลัง Feminist Writing Workshop (การประชุมเชิงปฏิบัติการด้านงานเขียนแนวเฟมินิสต์) ซึ่งจัดขึ้น ณ ที่แห่งนั้น ในปี พ.ศ. 2568 เวอร์จิเนีย และ นิตยาได้เดินทางไปเยี่ยมหอศิลป์ทางซังมหาสารคาม โครงการศิลปะที่ตั้งอยู่ท่ามกลางทุ่งนาในหมู่บ้านซี ซึ่งกำลังมีการจัดนิทรรศการอยู่ขณะนั้น เวอร์จิเนียประทับใจเป็นพิเศษกับผลงานของ พลาย (ราชสาส์น วงศ์พรหม) และ ปาล์ม (ปัญญารัตน์ เกียรติโพธิ์) นักศึกษาสองคนของ อ.โก (อดิศักดิ์ ภูผา) ผู้ริเริ่มและเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของหอศิลป์ทางซังมหาสารคาม ทั้งสองทำงานที่ติดตั้งเสียงไว้ภายในหม้อดินเผาโดยใช้หม้อดินเป็นตัวสะท้อนเสียง แนวทางดังกล่าวได้กลายเป็นอิทธิพลสำคัญในการก่อรูปแนวคิดของ Sonic Clay

เมื่อพวกเขากลับมารวมตัวกันอีกครั้งที่ฟาร์ม ในช่วงเริ่มต้นของ Sonic Clay — ซึ่งตรงกับวันอาทิตย์ช่วงปลายเดือนพอดิ — *เดอริบาห์น ได้เข้าร่วมกับเราผ่าน Zoom จากเมืองลือเบค และรู้สึกตื่นเต้นเมื่อเราเล่าให้เธอฟังถึงโครงการนี้ เธอจึงเล่าเรื่องของหม้อดินเผาอายุ 1400 ปีให้เราฟัง มันคือเรื่องราวของการพยายามเก็บรักษาสิ่งที่มีอาจหยาบยัดไว้ได้ สิ่งที่ไม่จริงและพร้อมจะเลือนหายเนกเช่นเดียวกับชีวิตนั่นเอง ในภาษาเยอรมัน เรื่องเล่านี้ยิ่งดังมาเรื่อยๆ ไปอีก เพราะคำว่า “โทน” (Ton) มีความหมายหมายถึงทั้ง “เสียง” และ “ดินเหนียว” เรื่องราวที่หม้อดินโบราณใบนี้เปิดเผยแก่เรา จึงเป็นเรื่องเล่าที่เราสามารถเป็นส่วนหนึ่งของ Sonic Clay ค่ะ ในขณะที่ล้อมวงรอบกองไฟ พวกเราได้ร่วมกันอ่านเรื่องนี้ และเรายังเชื่อเชิญให้แต่ละคนบันทึกเสียงความยาวสามนาที เพื่อสะท้อนเรื่องราวและบันทึกช่วงเวลาของแต่ละคนได้มีประสบการณ์ใน Sonic Clay เสียงบันทึกทั้งหมดได้รับการเรียงร้อยเข้าด้วยกัน กลายเป็นภูมิทัศน์ทางเสียง ร่วมสร้างสรรค์ในชื่อ Collective Resonance และด้วยระยะทางที่ห่างกัน เราต้องยอมรับว่า จนถึงวันนี้ก็ยังไม่แน่ชัดว่า *เดอริบาห์น แต่งเรื่องนี้ขึ้นสด ๆ ในขณะนั้นหรือไม่ ทั้งนี้ สิ่งที่เราควรรู้ก็คือเธอเป็นผู้ดูแลคลังวัตถุที่ชิ้นจำนวนกว่า 10,000 รายการ และเป็นหนึ่งในผู้ร่วมรับผิดชอบ Bildwechsel องค์กรในเมืองฮัมบูร์กที่ทำงานด้านการบันทึกประวัติศาสตร์สื่อจากมุมมองสตรีนิยม การเชื่อมโยงระหว่างดินและเสียงได้เปิดพื้นที่ให้เราทั้งสองสิ่งเป็นสื่อทั้งในการทำความเข้าใจ ทว้ายคงซึ่งสภาวะของสิ่งที่ยากต่อการตัดสินใจของสิ่งที่ไม่จริงยั่งยืน รวมถึงการ เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นจากภวะนั้น ๆ กล่าวได้ว่าสำหรับพวกเรา เธอได้ปลูกภาพ ๆ หนึ่งให้ปรากฏขึ้นดังสำนวนที่ใช้กันในภาษาเยอรมัน และช่วงเป็นความบังเอิญเสียเหลือเกินที่ชื่อ

“กุ่มกวาปี” ซึ่งเป็นอำเภอที่พวกเรามาพบกันนี้ มีความหมายว่า “ดินแดนแห่งหม้อดิน” ราวกับยังคงเก็บรักษาความทรงจำของพื้นที่ซึ่งครั้งหนึ่งเคยเป็นแหล่งผลิตภาชนะดินเผาสำหรับใช้ในชีวิตประจำวันเอาไว้แต่โบราณกาล

หนึ่งในความตั้งใจหลักของ วูแมนิเฟสโต คือการไม่มุ่งสร้างผลงานที่มีรูปแบบตายตัว หรือชิ้นงานเพื่อการจัดแสดงนิทรรศการ แต่เมื่อช่วงเวลานั้นผ่านพ้นไป อะไรเล่าคือสิ่งที่ยังคงหลงเหลืออยู่? อะไรคือสิ่งที่เชื่อมโยงพวกเราเข้าด้วยกันหากมิใช่การลงมือทำบางสิ่งที่เราได้ร่วมกันสร้างขึ้นมา? เราจะบอกเล่าเรื่องราวของช่วงเวลาแบ่งปันร่วมกันนี้ต่อไปได้อย่างไร? และเราจะส่งต่อแรงบันดาลใจไปสู่ผู้อื่นได้ทางใด?

นั่นคือเหตุผลที่ Kap เล่นนักร้องกำเริบขึ้น นี่คือการพยายามที่จะบอกเล่าถึงโทนเสียงต่าง ๆ ที่อยู่ระหว่างพื้นที่ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ที่มีร่วมกันให้ดำเนินต่อไปข้างหน้า และทำความเข้าใจถึงสิ่งที่สัมผัสได้ว่าเป็นงานและเป็นปฏิบัติการทางศิลปะของเรา ในบริบทนี้แม้แต่งานทำบุญที่นิตยาตุแลด้วยความเอาใจใส่มาโดยตลอด ก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการเตรียมดินเหนียวเก่าที่มีค่าไว้ในร่ม เพื่อส่งต่อให้เด็ก ๆ ได้นำไปใช้ในโครงการต่อ ๆ ไป เด็ก ๆ เดินทางมาถึงแพลเน็ต วูแมนิเฟสโต ราวกับพายุ พวกเขาอยู่กับเราเพียงชั่วขณะ แต่สิ่งที่พวกเขาได้กลับไปจะค่อย ๆ ก่อรูปก่อร่างขึ้นอีกครั้งในอนาคตของพวกเขา หลายอย่างล้วนเป็นเรื่องของปัจจุบัน ขณะที่บางสิ่งอาจต้องอาศัยกาลเวลาเพื่อค่อย ๆ ตกผลึกและเผยให้เห็นความหมายของมันต่อไป

Kap #43 สะท้อนให้เห็นถึงช่วงวันเวลาที่เรได้อยู่กันที่บ้าน/แพลเน็ต วูแมนิเฟสโต และบริเวณแวดล้อมโดยรอบ ในขณะที่เราทุกคนเองก็ยังคงอยู่ระหว่างการตกผลึกประสบการณ์ที่ได้พบเจอมาในครั้งนี้ นอกจาก Sonic Clay แล้ว ผลลัพธ์อันไม่คาดคิดอีกมากมายยังคงค่อย ๆ ปรากฏขึ้นอย่างต่อเนื่อง

เลน่า เอริคสัน และ วาริซ่า นายรี

ชมนิทรรศการ →

ประวัติศาสตร์ หม้อดินเผา

เล่าเรื่องโดย *เตอร์บาห์น

คณะนักโบราณคดีได้รับความสำเร็จครั้งยิ่งใหญ่จากการค้นพบสุสานอายุราว 1400 ปี ซึ่งเป็นของอารยธรรมซาโปเตกในประเทศเม็กซิโก นี่ถือเป็นการค้นพบทางโบราณคดีที่สำคัญที่สุดแห่งทศวรรษ

เรื่องราวของฉันอาจเริ่มต้นในลักษณะเดียวกันก็ได้ แต่นั่นไม่อาจรู้ได้—และนั่นกล่าวเช่นนั้นด้วยความถ่อมตนและความระมัดระวังอย่างยิ่ง—ว่านี่เป็นเรื่องที่ถูกลงบันทึกตั้งแต่ต้น หรือเป็นเรื่องที่มีพื้นฐานจากข้อเท็จจริง อย่างที่เราเข้าใจกันในปัจจุบัน ฉันมีแนวโน้มจะเชื่ออย่างหลังมากกว่า ข้อเท็จจริงคือ ระหว่างการขุดค้น ได้มีการพบปล่องขนาดใหญ่ซึ่งภายในบรรจุภาชนะดินเผาจำนวนมากหลายร้อยอย่างกว้าง ๆ ก็คือ ภาชนะเหล่านี้มีรูปร่างคล้ายแจกัน และส่วนใหญ่—ทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมด—แตกหัก ผุพัง หรือเสื่อมสลายกลายรูปไป ยกเว้นเพียงใบเดียว แจกันดินเผาใบนี้ ซึ่งฉันขอเรียกตามนี้เพื่อความสะดวก เป็นใบที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์อย่างยิ่ง มันถูกปิดผนึกด้านบนด้วยสิ่งที่ดูคล้ายขี้ผึ้ง ซึ่งจริง ๆ แล้วก็คือขี้ผึ้งนั่นเอง จากจารึกที่พบบนเศษดินเผา นักวิทยาศาสตร์สามารถถอดความ – หรืออย่างน้อยก็สันนิษฐาน – ได้ว่านี่อาจเป็นคลังข้อมูลชนิดหนึ่งที่มาจากดินเผา เป็นคลังบันทึกเสียงที่มีความพยายามจะเก็บรักษาเสียงเอาไว้ อาจเป็นเสียงของผู้ปกครองหรือบุคคลชั้นสูง เสียงของบุคคลสำคัญ หรืออาจรวมถึงเสียงดนตรี หรือเรื่องเล่าของผู้คน เสียงลมพัดผ่านต้นไม้ หรือเสียงฝนตก

ทั้งหมดนี้น่าจะถูกทำขึ้นด้วยความหวังว่ามันจะใช้ได้ผล เพราะในเวลานั้นไม่มีทางตรวจสอบได้จริงว่ามันได้ผลหรือไม่ อีกทั้งยังมีความเป็นไปได้สูงว่าในทันทีที่แจกันถูกเปิดออกอีกครั้ง เสียงเหล่านั้นก็จะหายไป มันเป็นเรื่องที่ชั่วคราวและเปราะบางอย่างยิ่ง มีนัยตามความหมายขั้นสุดของคำ ๆ นี้เลยทีเดียว และมันสามารถทำได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น เมื่อสันนิษฐานและถอดรหัสทั้งหมดนี้แล้ว นักวิทยาศาสตร์จึงเชื่อว่าแจกันหรือหม้อดินเผาใบสุดท้ายนี้ น่าจะบรรจุเสียงบางอย่างเอาไว้—เป็นเสียงที่มีอายุเก่าแก่อย่างยิ่ง

การคาดเดาว่าเสียงนั้นน่าจะเป็นอะไร มีตั้งแต่เป็นเสียงของลา ไปจนถึงดนตรี หรือแม้แต่เสียงลมฝนและลมพัดผ่านต้นไม้ หรือเสียงฝนตก ไม่ว่าอย่างไร ก็น่าจะเป็นไปได้ว่าเราอาจสามารถรับฟังเสียงจากอดีตกาลที่แสนยาวนาน แฉกั้นไบนี่ ถูกนำเข้าสู่สถานที่ที่คล้ายสตูดิโอด้วยความระมัดระวังอย่างยิ่ง สตูดิโอแห่งนี้ติดตั้งไมโครโฟนที่มีความไวสูงไว้อรอบด้าน และฝาปิดของแฉกั้นดินเผาไบนี่ก็ถูกถอดออกอย่างระมัดระวังอย่างที่สุด

ก่อนหน้านี้ มีการถกเถียงกันอย่างยาวนานว่าจะเปิดอย่างไร จะเปิดด้วยการกระตุกครั้งเดียว หรือเจาะรูเล็ก ๆ หรือจะด้วยวิธีอื่น ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับดินเผาเห็น ว่าวิธีที่ดีที่สุดคือการเปิดปากภาชนะทั้งหมดภายในทีเดียว เพราะจะถ่ายทอดสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายในแฉกั้นดินเผาไบนี่ได้อย่างแม่นยำที่สุด ณ จุดนี้ แทบทุกคนที่เกี่ยวข้องต่างคิดว่า ภายในแฉกั้นนี้คงมีเสียงที่เก่าแก่มากอยู่

เมื่อถึงเวลานั้นจริง เสียงนั้นก็เป็นเพียงแค่เสียง—ป๊ฟ—ออกจะค่อนข้างธรรมดา ไม่น่าตื่นเต้นอะไรเลย แม้จะถูกขยายเสียงให้ได้ยินจนชัดแล้วก็ตาม อย่างไรก็ตาม มีการถกเถียงกันว่าเสียงที่ได้ยินนั้นอาจไม่ใช่อะไรอื่น นอกจากอากาศที่ไหลซึมเข้าไปในสุญญากาศที่ก่อตัวขึ้นตลอดเวลาที่ผ่านมา และเสียงที่ได้ยินก็เป็นเสมือนเสียงก้องสะท้อนผ่านโพรงภายในภาชนะแค่นั้น มันฟังดูเหมือนเสียงคราง

เสียงครางเล็ก ๆ

ผู้เข้าร่วมโครงการ Sonic Clay ได้แก่ อติศักดิ์ ภูผา (ไก่อ), อัญชลี อนันตวัฒน์ (ลี), อรุณรัตน์ แก่นบุปผา (แป้ง), ชานนท์ จันทร์พะเนาว์ (เปี้ยก), อีวา ลาคิช, จามील่ำห์ ปรีณัน นานา (ตุ้ม), คุณนิธิ รุ่งเรือง (เอก), เลน่า เरिकสัน, นิตยา เอื้ออารีวรกุล (ตุ๊ก), ปัญญารัตน์ เกียรติโพธิ์ (ปาล์ม), พิม สุทธิคำ (พิม), ราชสาส์น วงศ์พรหม (พลาย), ศุภชัย สุริยทุธ (ตัน), สุรสีทธิ มั่นคง (ส้มผัก), วาร์ชา นายร์, เวอร์จิเนีย อิลเลียด

คณะทำงานดูแลนิทรรศการ: นิตยา เอื้ออารีวรกุล, วาร์ชา นายร์ และ จามील่ำห์ ปรีณัน นานา

สามารถดูผลงานวิดีโอ “เมื่อแผ่นดินพร่ำบอก”
โดย จามील่ำห์ ปรีณัน นานา

รายชื่อผู้จัดทำ

บรรณาธิการ: เลน่า เरिकสัน และ วาร์ชา นายร์

แผนที่: วาร์ชา นายร์ และ สุรสีทธิ มั่นคง ร่วมกับศิลปินผู้ร่วมโครงการ

ภาพเตาเผาโดย: สุรสีทธิ มั่นคง

วาดเส้นสีน้ำโดย: เลน่า เरिकสัน

ภาพถ่ายพื้นดินและเงาโดย: วาร์ชา นายร์

แปลโดย: จามील่ำห์ ปรีณัน นานา

ผู้ช่วยด้านกราฟฟิก: อนุรักษ์ พาเทล

จัดพิมพ์โดย www.existenzundprodukt.ch

existenzundprodukt.ch